

حفظ مزیت نسبی کشت کلزا با بهره‌گیری از دانش بومی و تعمیم بیمه کشاورزی در بخش زبرخان شهرستان نیشابور

دکتر منصور شاه‌ولی* ، لیلیا شاه‌مراد**

چکیده

واردات بی‌رویه روغن خوراکی در سالهای اخیر، توجه و نگرانی صاحب‌نظران و مسئولان کشور را در پی داشته است که از جمله دلایل آن، می‌توان از نبود تناسب تولید با افزایش جمعیت و درصد پایین خودکفایی این ماده خوراکی نام برد. دولت در سالهای گذشته، برای تشویق کشاورزان به تولید دانه‌های روغنی، تمهیدهایی را فراهم دیده که با استقبال کشاورزان و روند روبه‌رشد کشت و تولید دانه‌های روغنی از جمله، کشت کلزا در کشور، همراه بوده است. شهرستان نیشابور نیز، همچون دیگر مناطق کشور، هرساله تعداد کلزاکاران آن، رو به افزایش است. با این همه، لازم است تا بیش از تولید یا هنگام تولید یا تولید دوباره یک محصول، توانمندیها و ویژگیهای منطقه، مورد توجه قرار گیرد و در صورت برتری درآمد نسبت به هزینه‌های تولید، به کشت آن پرداخت یا ادامه داد. برای این منظور، کارشناسان اقتصادی از معیار «مزیت نسبی» استفاده می‌کنند. این پژوهش نیز، با بهره‌گیری از نظریه ریکاردو و هکشر-اهلین و دانش بومی کلزاکاران پیرامون هزینه‌ها و درآمد کلزا در بخش زبرخان شهرستان نیشابور، به بررسی مزیت نسبی و بیمه آن می‌پردازد. این مطالعه با روش پیمایش انجام گرفته و جمعیت مورد بررسی، کلزاکاران این بخش بوده و برای تعیین حجم نمونه نیز، روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای به کار رفته است که در نهایت، ۶۰ کلزاکار، مورد مطالعه قرار گرفتند. در این راستا، از پرسشنامه با پرسشهای باز و بسته، برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد و روایی و پایایی آن نیز انجام گرفت. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، مزیت نسبی کشت کلزا از دیدگاه کشاورزان، مورد تأیید است. همچنین، کلزاکارانی که مساحت بیشتری از کشت کلزا را بیمه کرده‌اند، کسانی هستند که به کشت آن ادامه می‌دهند و دیگران را نیز به کشت آن توصیه می‌کنند. در پایان مقاله، پیشنهادها و توصیه‌هایی برای تداوم کشت کلزا در در بخش زبرخان شهرستان نیشابور ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها:

کلزا، مزیت نسبی، دانش بومی، بیمه کشاورزی، شهرستان نیشابور.

بیمه و
کشاورزی

سال ششم
شماره ۲۱
۱۳۸۸